

## ॥ वाल्मीकि रामायण ॥

### २ अयोध्याकाण्ड

#### अध्याय ११

अतदहं महाराजं शयानमतथोचितम् ।  
ययातिमिव पुण्यान्ते देवलोकात्परिच्युतम् ॥ १ ॥

अनर्थरूपा सिद्धार्था अभीता भयदर्शिनी ।  
पुनराकारयामास तमेव वरमङ्गना ॥ २ ॥

त्वं कथसे महाराज सत्यवादी दृढव्रतः ।  
मम चेमं वरं कस्माद्विधारयितुमिच्छसि ॥ ३ ॥

एवमुक्तस्तु कैकेय्या राजा दशरथस्तदा ।  
प्रत्युवाच ततः क्रुद्धो मुहूर्तं विह्वलन्निव ॥ ४ ॥

मृते मयि गते रामे वनं मनुजपुङ्गवे ।  
हन्तानार्ये ममामित्रे रामः प्रव्राजितो वनम् ॥ ५ ॥

यदि सत्यं ब्रवीम्येतत्तदसत्यं भविष्यति ।  
अकीर्तिरतुला लोके ध्रुवं परिभवश् च मे ॥ ६ ॥

तथा विलपतस्तस्य परिभ्रमितचेतसः ।  
अस्तमभ्यगमत्सूर्यो रजनी चाभ्यवर्तत ॥ ७ ॥

स त्रियामा तथार्तस्य चन्द्रमण्डलमण्डिता ।  
राज्ञो विलपमानस्य न व्यभासत शर्वरी ॥ ८ ॥

तथैवोष्णं विनिःश्वस्य वृद्धो दशरथो नृपः ।

विललापार्तवद्दुःखं गगनासक्तलोचनः ॥ ९ ॥

न प्रभातं त्वयेच्छामि मयायं रचितोऽञ्जलिः ।  
अथ वा गम्यतां शीघ्रं नाहमिच्छामि निर्घृणाम् ।  
नृशंसां कैकेयीं द्रष्टुं यत्कृते व्यसनं महत् ॥ १० ॥

एवमुक्त्वा ततो राजा कैकेयी संयताञ्जलिः ।  
प्रसादयामास पुनः कैकेयीं चेदमब्रवीत् ॥ ११ ॥

साधुवृत्तस्य दीनस्य त्वद्गतस्य गतायुषः ।  
प्रसादः क्रियतां देवि भद्रे राज्ञो विशेषतः ॥ १२ ॥

शून्येन खलु सुश्रोणि मयेदं समुदाहृतम् ।  
कुरु साधु प्रसादं मे बाले सहृदया ह्यसि ॥ १३ ॥

विशुद्धभावस्य हि दुष्टभावा  
ताम्रक्षणस्याश्रुकलस्य राज्ञः ।  
श्रुत्वा विचित्रं करुणं विलापं  
भर्तुर्नृशंसा न चकार वाक्यम् ॥ १४ ॥

ततः स राजा पुनरेव मूर्च्छितः  
प्रियामतुष्टां प्रतिकूलभाषिणीम् ।  
समीक्ष्य पुत्रस्य विवासनं प्रति  
क्षितौ विसंज्ञो निपपात दुःखितः ॥ १५ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: [jds10@cam.ac.uk](mailto:jds10@cam.ac.uk) ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: [avinash@acm.org](mailto:avinash@acm.org);

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)